

Clement Kiersgaard: Håbet skal findes i foreningerne

Høj alder mister betydning

Portræt: En for de ældre - en for de yngre

Det er da ingen alder!

Af Karen Maigaard, landsformand

Alder er et besynderligt begreb. En del af livet er alder noget, man ikke kan få nok af. Den utålmodighed varer sådan cirka til man er færdig som teenager, for så har man pludselig alt for meget alder, uanset hvor gammel man er. Sådan er det med mennesker.

Det er noget helt andet med organisationer. Det er som om, at jo ældre en organisation bliver desto bedre bliver den. Når en organisation bliver rigtig gammel og ærværdig kan den blive omtalt som institution. Så er man gammel og fin!

Eller er man? For når snakken falder på institutioner, kan man 'overleve sig selv'. Betydningen er selvfølgelig, at man ikke 'er fulgt med tiden', ikke længere er relevant og i øvrigt holdt op med at have aktuel betydning og mening med at være organisation.

I år fylder Husflidsbevægelsen 150 år. Det er imponerende, for der er godt nok langt fra 1873 til 2023.

Men er husfliden så blevet en ærværdig institution, der har overlevet sig selv? Måske ja til det første, men afgjort nej til det sidste.

Samtiden råber på genbrug og omtanke. På at kunne påvirke sin hverdag. På grundighed og snilde. På tid til at koncentrere sig om at få hænderne til at gøre, hvad hjernen og fantasien beder om. På fællesskab og deling af viden og erfaringer. På at kunne sylte og sy. På at reparere i stedet for at købe nyt.

“*Husfliden skal tage den handske op, som nutidens unge har kastet*”

Og det er de unge, der råber højest. De vil vokse op med udsigt til at også deres børn kan ånde ren luft, spise mad uden PFAS.

For at blive ved med at være relevant og vedkommende skal husfliden tage den handske op, som nutidens unge har kastet.

Vi skal åbne skolernes og foreningernes døre og egne hjerter for de unge, og give dem mulighed for at prøve deres hænder og fantasi af. Vi skal åbne vores fællesskaber og lade de unge være med. Vi skal udvikle den nye husflid.

Spørgsmålet er hvordan. Svaret kan være at gå med i det projekt, som Fora sætter i søen over det næste års tid. Lige nu hedder det 'Projekt Håndværkets Grunduddannelse'. Sammen skal vi give projektet indhold, for der er mange forskellige måder at åbne døre på og mange måder at invitere de unge indenfor. Min opfordring er derfor:

Vær med til at skabe projektet! Overvej hvordan I vil være med til at give håndværk, husflid og folkeoplysning aktuel mening for de unge. For det at give viden videre, har ingen udløbsdato, ingen aldersgrænse.

Fora
Gammel Kongevej 39G
1610 København V
Telefon 3393 0096
www.fora.dk
info@fora.dk

Forsidefoto:
Fora / Katrine Møller

Redaktion

Bernhard Trier Frederiksen,
ansvarshavende
Helle Katrine Møller, redaktør

Layout

Tina Christoffersen / Grafikonfetti

Tryk

Clausen Grafisk

Oplag

1.000

Alle kan sende indlæg til redaktionen, som dog forbeholder sig ret til at afvise indlæg og til at redigere indlæg, der bringes i bladet. De synspunkter, der udtrykkes i Fora Magasinet, er ikke nødvendigvis Foras.

Fotos er Foras egne, medmindre andet er angivet.

Eftertryk tilladt med tydelig kildeangivelse

Næste deadline

1. september 2023

Tryksag
5041 0826
Scandinavian Print Group

- 2** **LEDER**
Det er da ingen alder!
Af landsformand Karen Maigaard
- 4** **Landsmøde: Kampvalg gav ny bestyrelse / Kolding Husflid fylder 125 år**
- 5** **DOBBELTPORTRÆT**
En for de ældre - en for de yngre
Vi har besøgt to forskellige aftenskoler med målgrupper i hver sin ende af aldersskalaen.
-
- 9** **Clement Kjersgaard: Håbet skal findes i foreningerne**
Den kendte tv-vært, magasinudgiver, facilitator, taler, med meget mere, ser ind på aftenskoler og foreningslivet. Der er trusler. Der er håb.
-
- 11** **Frivillige bærer kulturlivet: Hjertet banker i ung som ældre**
Mød Anna (i 50erne), Sara (i 20erne) og Hanne (70erne). De er frivillige.
- 12** **Gå til håndværk**
Hvad kan foreninger gøre for at introducere håndens arbejde til de unge?
- 13** **Ung, radikal omsorg: Husflid som kunst og kritik**
Uden at vide eller ville det, forelskede kunstnere sig i husflidstanken under arbejdet med en udstilling i Næstved.
- 14** **Høj alder mister betydning**
Alder er en dybt interessant og betydningsmættet oplysning om et menneske. Eller hvordan er det egentlig, når man tænker over det.
-
- 16** **Bæredygtig i Det Gamle Posthus i Kolding**
Bæredygtighedsnetværket blev inspireret i Kolding.
- 17** **Jeg har ikke sat en deadline**
Ib Solvang, 87 år, er lige stoppet som skoleleder. Men ikke som frivillig. Slet ikke.
- 18** **Alder på de sociale medier**
Find de forskellige aldersgrupper på de sociale medier.
- 19** **God forretning i de ældre**
60-20-20. Det er formlen på god alders-segmentering i aftenskoler og foreninger.
- 20** **Landsmøde 2023 - Godt igang igen: Det sagde oplægsholderne**
Mød Johan Galster og Liselotte Lyngsø (igen) her på siderne.
- 22** **Landsmøde 2023**
Årets Ildsjæl / Fra klappevalg til kampvalg
- 23** **Stort & Småt**
- 24** **KLUMMEN**
P-ordet: Jeg GLÆDER mig til at blive frivillig selv.
Af Hanne Lundgren Nielsen.
Kunstnerisk Leder i Augustiana Kunsthøjskole.

Landsmøde: Kampvalg gav ny bestyrelse

Karen Maigaard blev genvalgt til formandsposten uden modkandidat.

Fem bestyrelsesmedlemmer var på valg for 2 år – 1 bestyrelsesmedlem for 1 år (vakant post). Valgt blev:

- Susanne Wad Leth, Fora Hvidovre
- Kasper Ottesen, FO-Aarhus
- Steen Tinning, FolkeAkademiet Sydfyn
- Lissi Kjær Christensen, Ringkøbing Amts Husflid
- Søren Melgaard, Visborg Husflid (valgt for 2 år ved lodtrækning)
- Torben Dreier, Ældresagens Oplysningsforbund, Aarhus (valgt for 1 år, ved lodtrækning).
- Derudover indtræder som repræsentant for Stor Skole: Anne Thorø Nielsen, FO-Aarhus

Nyvalgte suppleanter:

- 1. supp: Rikke Mathiessen, FOKUS Folkeoplysning

- 2. supp: Anders Bech Thøgersen, De Kreative Halsnæs Husflid

Landsformand Karen Maigaard takkede Gyögyi Csato og Mona Schreiber for deres indsats i Foras bestyrelse. Begge har valgt ikke at genopstille på dette landsmøde.

- Revisor: Kim Larsen fra Beierholm blev genvalgt.
- Kritiske revisorer: Genvalgt blev Arne Enggaard Jørgensen, Verninge Husflid, og Kaj Andersen, FO Nordfyn.

Andre formelle beslutninger:

- Den samlede beretning blev godkendt.
- Formand Karen Maigaards mundtlige beretning gav anledning til god debat om både Foras foreningers muligheder for at skabe den nye husflid og om Foras interne organisering.
- Regnskab for 2022 blev godkendt.
- Forslaget om uændret kontingent i 2024 blev godkendt.

/KAM ■

KOLDING HUSFLID FYLDER 125 ÅR

I foråret 2023 fyldte Kolding Husflid 125 år. I den anledning udgav de en flot, lille booklet, der beskriver foreningens historie, som rækker helt tilbage til 1872.

Det har ikke altid været lige let at holde gang i hjulene for foreningen i det sydlige Jylland. Det kan man læse i deres jubilæums-booklet, der fortæller om foreningens forskellige perioder, hvor især årene 1955 til 1981 var svære.

ARBEJDERFORENING ELLER HUSFLIDSSKOLE?

Tilbage ved starten i 1872 var skolens hovedformål at undervise Kolding Arbejderforenings medlemmers børn i husflid, hvorfor Arbejderforeningen etablerede husflidsskolen. Efter økonomiske

udfordringer og en del tumult, skiltes Arbejderforeningen og husflidsskolens veje dog i 1875, hvorefter en række medlemmer fra den gamle bestyrelse oprettede Kolding Husflidsforening. Husflidsskolen levede videre i bedste velgående og var i årene efter så populær, at der langtfra var plads til alle de børn, som tilmeldte sig undervisningen.

Efter en 26 år lang pause, fra 1955 og frem, mødtes fem foretagssomme koldingensere i 1981 med håbet om igen at få liv i Kolding Husflidsskole. Det lykkedes, for inden året var omme, var Koldingegnens Husflidsforening blevet en realitet med både bestyrelse, aktivitetsprogram og 25 betalende medlemmer. Nøgleordene ved foreningens genoplivning var nærhed, samvær, fordybelse og aktivitet. Ord, der den dag i dag stadig går igen hos Kolding Husflid.

/KE ■

DOBBELT- PORTRÆT:

En for de ældre – en for de yngre

Af Katrine Møller,
redaktør og journalist
i Fora

Bent Sauer, skoleleder ÆOF

Som aftenskole må man afklare, hvem man vil være noget for og med hvad. I de to skoler, som magasinet har talt med til dette portræt, er der stillet helt skarpt: I 1748 er man især noget for de yngre kreative på Fyn. I ÆOF vil man kun være noget for de ældre på Aarhus-egnen.

ÆOF: FOR AKTIVE SENIORER I ÅRHUS

Bent Sauer, skoleleder i ÆOF, har engang været 14 dage på ferie. Det var ikke nogen succes. Med en fortid som damemode-indkøber i et stormagasin med 25 ansatte under sig, foretrækker han, at timerne har ben at gå på. Men at han skulle bruge 50-60 timer om ugen i næsten et helt år på at få digitaliseret administrationen i ÆOF, da han tog over som skoleleder i 2020, kom alligevel bag på ham.

“Al kursusadministration blev lavet i hånden af min forgænger, og det trak virkelig tænder ud på mig, da jeg fik til opgave at få den migreret over i ASA. Havde jeg ikke haft Lisbet Kristensen, hendes viden og hendes konstante hjælp-somhed, var jeg ikke skoleleder i dag. Jeg forstår faktisk ikke, hvordan hun kunne nå at servicere både mig og resten af Fora-medlemmerne i den periode”, griner Bent Sauer.

“*Det er rart, for jeg har valgt at være ulønnet*”

Næste opgave var at få delt opgaver ud. Forgængeren ordnede det meste selv. Sådan kunne han lide at være skoleleder.

“Men jeg ville ikke være både booker, administrator, leder, kasserer, bogholder og formand, så jeg så mig om efter nye bestyrelsesmedlemmer med de kompetencer, der var behov for. Det er lykkedes til fulde, og nu er jeg nede på 2-3 timers arbejde om dagen i snit. Det samme er vores kasserer, Tove Pasalic. Det er ret rart, for jeg har valgt at være ulønnet. Eller snarere: At lade min løn indgå i kursusbudgettet. Det er med til at holde vores priser nede, og det er vigtigt for vores kursister”, siger Bent Sauer.

HELT SKARPT FOKUS

Selv om ÆOF har haft en entusiastisk mand fra Vordingborg med på et kursus om digital fotohåndtering, som var lige præcis det kursus, han længe havde ledt forgæves efter på Sjælland, så er kundetiltrækning og segmentering uhyre simpel i ÆOF.

“Vores eneste kunde er Ældresagen i Århus, så Ældresagen har stor indflydelse på, hvad vi i ÆOF udbyder af kurser og foredrag. I princippet leverer vi det, som Ældresagen beder om, men vi får selvfølgelig også selv ideer. Ofte tager Ældresagen vel imod det, vi gerne vil introducere, men det tog da sin tid

DEN ÅRHUSIANSKE MODEL

1. Byens ånd: Høj grad af frivillighed.
2. Byens størrelse: Høj grad af netværk. Alle kender cirka alle. Og alle vil gerne hjælpe.
3. Man kender reglerne, men fokuserer på mulighederne.
4. "Plejer" er ikke velkommen i de mødelokaler, hvor man udvikler ideer.

at få dem overbevist om, at vi kunne samle nok deltagere til et yoga-hold for mandlige pensionister. Men det kunne vi altså. Vi har otte mand på holdet. Gennemsnitsalderen er vel 70 år, ligesom på de fleste andre hold, vi kører", anslår Bent Sauer.

Man skal ikke være medlem af Ældresagen for at være med på holdet i ÆOF. Så selv om Ældresagen har 40.000 medlemmer i Århus, har ÆOF et større kundegrundlag. Og som Bent Sauer ser sin målgruppe, er det en speciel flok. Den er præget af sparsommelighed, og den stiller særlige krav til indretning af rummene. Der skal være teleslynger, kørestolsramper og handicaptoilet.

"De fleste pensionister har jo ikke råd til ret meget. De er sparsommelige af en grund. Og selvfølgelig skal rum indrettes efter de behov, der er. Alle har brug for at komme ud. Både af sociale grunde, det ændrer sig ikke med alderen, skulle jeg hilse og sige, og de har meget at tage stilling til. Mange livsomvæltninger, som kræver at man sætter sig ind i ting. Vi har året igennem flere gratis kurser med professionelle fagpersoner om fx arv og testamenter. De er fuldbokkede", fortæller Bent Sauer, der også fortæller, at det at have et køkken er vigtigt for skolen. For pauserne, samværet og den

gode kaffe er en vigtig del kurserne. Som kursist i huset gennem 10 år før han blev skoleleder, var det i høj grad det sociale, der trak ham derhen.

TOPSCORERE

Der er rift om pladserne til mange forskellige emner. Men de helt store hits er: Knogleskørhed, akvarel, linedance og pilates. Og foredragene trækker godt 100 mennesker hver gang. Dem står Karen og Ole Lauridsen for. De kender alle, og de ved alt. Kommer der afbud fra en foredragsholder, hopper Ole Lauridsen bare selv på podiet. Og IT-gruppen, alle seniorer, har dagligt besøg af folk, der har brug for hjælp til Mac, MitID og meget mere.

"Det er fordelene ved at bo i en stor by. Her er mange ildsjæle. Mange der gerne vil yde noget for andre. Vores skole kører virkelig godt. Vi hygger os sammen, driller hinanden. Og det sociale luner af, at vi bor sammen med Ældresagen midt i byen i den store FO-bygning, som summer af aktivitet formiddag og eftermiddag. Det er vores spidsbelastningstidspunkter, og vi har ganske enkelt ikke plads til at oprette flere hold. Det ærgrer os en del", indrømmer Bent Sauer. ÆOFs og Ældresagens kursuskatalog, som udkommer to gange årligt, på tryk og annoncefinsieret, er ellers 0,8 cm tykt.

Bent Sauer arbejder tæt sammen med sin bestyrelse og dermed også med navnkundige Torben Dreier, der er berømt for sin enorme viden om det komplekse folkeoplysningsområde, sin opfindsomhed, ukuelighed, udstrakte hjælpsomhed og det, der på godt ny-dansk hedder can-do-attitude. De er begge, med Bents egne ord, utålmodige mennesker og vil helst ikke have, at der går mere end 14 dage før en beslutning er udført.

"Vores samarbejde med FO-Aarhus, som vi som selvstændig forening ikke er en formel del af men mentalt i familie med, gavner os meget. De er gode til at finde en underviser, hvis vi mangler en. Vores netværk, skarpe fokus og byens ånd er det, der giver os vores succes", slutter Bent Sauer.

1748:

Med **kunsthøgskole** som krumtap

Umiddelbart lyder navnet 1748 hverken ungt eller kreativt, men det er kun, hvis man ikke ved noget om Odenses kulturlivs historie, musik, kunst – og hippier. For 1748 er en samling af højt profilerede kreative fyrtårne, som havde til huse i bygninger i Skibshusvarteret med numrene 17 og 48. Deraf navnet. I bygningerne boede Frit Oplysningsforbund, Egnsteater Gadesjakkert og Rytmask Aftenskole.

I 1989 flyttede de tre aktører ind i samme bygning, det gav sværdslag, men nu er 1748 det sted, de ambitiøse kreative i Odense og på Fyn kommer.

“Vi er ikke en bred aftenskole, der tilbyder lidt af alt. Vi vil være noget for dem, der vil noget inden for de kunstneriske fag. Vores mission er at være de bedste på Fyn inden for vores niche. På den måde er vi som både 17 og 48 altid har været: Ambitiøse rent kunstnerisk og samtidig meget bevidste om den pædagogik, vi har på skolen. Vi har ikke i udgangspunktet haft en ambition om at fokusere på en bestemt alders-målgruppe. Det er kommet som en konsekvens af de strategiske valg, vi har taget”, siger Michael Sanvig, der har været skoleleder i 1748 siden 2000 og før det leder af en af afdelingerne i huset, Den Rytmask Aftenskole. Der er også elever over 80, især på kor-holdene, hvor generationerne er mest blandede.

“Der er ikke noget mere forpligtende end at spille i orkester.”

MERE BRAND END AFTENSKOLE

1748 er en aftenskole helt efter reglerne med bestyrelse, general-forsamling og det hele men med en stram forretningsmodel, som Michael Sanvig kalder De Tre Ben. Ben 1 er Den Rytmask Aftenskole, som koster cirka halvdelen af skolens samlede budget. Ben 2 er Flow, som er en HF-uddannelse med en kreativ toning, som man kører sammen med VUC. Ben 3 er Kunstsolen, som på nogle stræk er en videreførelse af den skole, som Frit Oplysningsforbund drev før sammenlægningen.

“Jeg er sikker på, at vores knivskarpe fokus på de kreative fag er det, der tiltrækker kursisterne. I dag er det svært at være et sted med lidt af hvert, som en traditionel aftenskole ofte er. Hvis du vil gå til

Michael Sanvig, skoleleder i 1748 (foto: 1748)

yoga, vil du gå til det i et hus med dedikerede yoga-mennesker. Folk er ofte på jagt efter en identitet, måske især yngre mennesker, og nørdede fællesskaber giver netop det. Og de yngre bliver jo ældre, så det bliver stadig vigtigere for folkeoplysnings skoler at have en klar profil”, fastslår Michael Sanvig, der i starten af sin skolelederperiode kastede meget energi i at opretholde de traditionelle kurser, fx sprogkurserne.

“Mit vigtigste ledelsesværktøj er ja-hatten.”

“Men det gav ret meget bøvvl at bruge de samme lokaler til skulptur og fransk. Kunstner-eleverne kunne ikke flytte alle deres værker og værktøjer væk og ud til siderne, og fransk-eleverne kunne ikke holde alt det rod ud. Vi tog en beslutning og afviklede stille og roligt sprogholdene og gav dem glade videre til de andre oplysningsforbund. Det styrkede vores brand”, mener Michael Sanvig.

JA-HATTEN ER DET VIGTIGSTE LEDELSESVÆRKTØJ

Han sendte sit sidste kursuskatalog på gaden for 20 år siden. Nu markedsfører han 1748 på nettet.

“Folk søger jo ikke en aftenskole eller at gå til noget under oplysningslovens bestemmelser. Man søger et fag, et felt, en interesse. At du så også bliver en del af et hyggeligt og forpligtende fællesskab her hos os er en kæmpe bonus. Men markedsføringsmæssigt er det faget, der trækker. Og det sted, du har ry for at være, der trækker”, siger Michael Sanvig. (fortsættes på side 8)

Netop fordi hans målgruppe er så ung, skal han være pivskarp på sit brand. Sit ry og rygte. Han mener, at folk søger hans skole, fordi den tilbyder noget unikt: Virkelig fed undervisning af knalddygtige fagfolk inden for den stramt formulerede niche.

“Meget af vores undervisning er solist-præget, men der er ikke noget mere forpligtende fællesskab, end at spille i orkester, lave en film eller et teaterstykke eller arrangere en udstilling. Vi er i meget høj grad et forpligtende fællesskab”, siger Michael Sanvig.

Han mener også, at en skoleleders vigtigste opgave er at sørge for, at skolen hele tiden udvikler sig i takt med tiden. At der udstikkes en retning og at skruen holdes nede i vandet, så der er fremdrift.

“Mit vigtigste ledelsesværktøj er ja-hatten. Jeg kan ikke udtænke alt selv, så jeg er nødt til at holde mig åben over for alle gode forslag. Lige nu bokser jeg med at få en 'Ny Cirkus'-linje klar til Flow. Ikke min ide, men jeg tror på den og arbejder med den. Samtidig skal jeg så lige have noget ASA-tid, og når jeg er færdig med det, skal jeg tænke over fremtiden. Jeg synes, samfundet bliver mere og mere blåt. Vil de blå bakke folkeoplysningen op på den måde, vi kender den? Forpligtende fællesskaber er ikke tidens trend, så vidt jeg kan se.

Og alt skal være on-line. Dejligt billigt, men. Man bliver altså ikke dygtig på obo af at se en youtube video. Man bliver dygtig af at spille med andre”, siger Michael Sanvig.

BLIVER ALDRIG VIRTUEL

Selv om Michael Sanvig ikke elsker alt ved Fora og oplysningsforbundenes måde at fungere på, brænder han for sin skole og for det fællesskab, den tilbyder.

“Hvis jeg bliver lidt i mine blå forestillinger, så er jeg bange for, at aftenskoler i højere og højere grad vil blive set som kursuscentre. Men det er vi ikke! Vi er ikke bare lokaler, som folk går ud og ind af. Vi har hele den demokratiske struktur, som giver indflydelse OG forpligtelse. Der skal godt nok rekrutteres og lokkes, men det fungerer. Jeg er også bange for, at man vil prøve at presse os til at blive mere virtuelle. Man kan jo lære at beskære sine sukkulenter på Instagram. Men du kan ikke lære at synge i kor over Teams. Eller spille i big band. Eller lave spillefilm. Det må enhver da kunne forstå. Og ensomheden stiger i samfundet, netop fordi vi lever mere og mere on-line. Derfor bliver folkeoplysningen mere og mere relevant. Jeg føler mig stensikker på, at folkeoplysningen bliver opfattet som en god forretning for samfundet pga det sociale aspekt, og at den opfattelse vil brede sig yderligere fremover”, slutter Michael Sanvig. ■

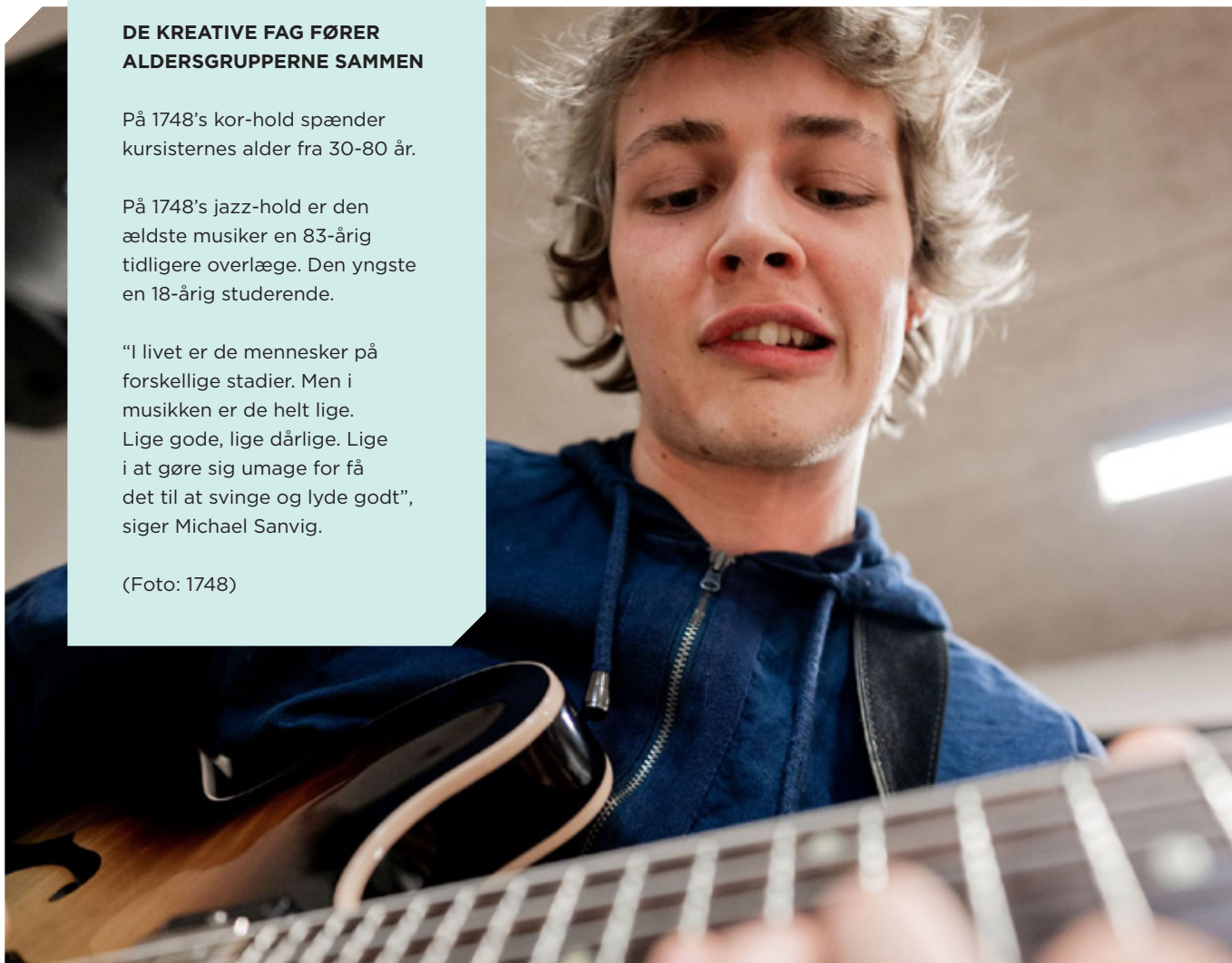
DE KREATIVE FAG FØRER ALDERSGRUPPERNE SAMMEN

På 1748's kor-hold spænder kursisternes alder fra 30-80 år.

På 1748's jazz-hold er den ældste musiker en 83-årig tidligere overlæge. Den yngste en 18-årig studerende.

“I livet er de mennesker på forskellige stadier. Men i musikken er de helt lige. Lige gode, lige dårlige. Lige i at gøre sig umage for få det til at svinge og lyde godt”, siger Michael Sanvig.

(Foto: 1748)

Håbet skal findes i foreningerne

Af Katrine Møller, redaktør og journalist i Fora

Foreningslivet er enestående. Til at føre folk sammen. Til at føre samfundet folkeligt fremad. Til at inkludere og skabe møder. I foreningslivet behøver ingen vente på tilladelse, før man handler. Den, der gør noget, har magten. Men tech-giganternes magt truer med at ændre det hele og giver foreningslivet et simpelt valg: Forandring eller afvikling.

Clement Kjersgaard har sagt Danmark noget i de seneste godt 20 år. Han har især sagt os noget i sine debatprogrammer på TV, med sit nyhedsmagasin Ræson og som ordstyrer og foredragsholder på et hav af arrangementer, herunder Folkemødet og Kulturmødet på Mors. Den 28.-29. oktober lancerer Ræson sit hidtil største arrangement: En idéfestival.

For der bliver tænkt stort inde i Clement Kjersgaard fra et meget lille og ydmygt kontor i Vartovs bygninger i København. Vi gennemfører interviewet ved et langt, bart frokostbord. Drikker postevand af kopper med superhelte på.

“Vi står overfor et skæringspunkt både med foreningslivet og folkeoplysningen, som vi kender den. Vi står virkelig ved en skillevej. Det, der foregår i forenings-Danmark, takket være hele den lokale, frivilligt bårne infrastruktur, er uudværligt. Men over de seneste

10 år har alle, også landets største medievirksomheder, oplevet at de er på vej til at blive underleverandører til de store tech-firmaer. I dag er du som udbyder af noget – fra landets mindste arrangement til det største – fuldstændig i lommen på fx Facebook. Du eksisterer nærmest ikke, hvis du ikke eksisterer dér.

Under corona blev det klart, at de sociale medier og tech-giganter er “det nære” – det, der er tættest på brugerne. Dét, som folk er sammen med og om. Nettet er, præcis som man frygtede, blevet en kæmpe konkurrent til det at bevæge sig ud af hjemmet og hen til noget”, mener Clement Kjersgaard.

Hans konstatering falder på baggrund af 20 års færd i det folkelige Danmark som ordstyrer og foredragsholder i et væld af sammenhænge fra menighedsråd, gymnasier, høj- og aftenskoler til landets største scener. (fortsættes på side 10)

“*Det, der foregår i forenings-Danmark, takket være hele den lokale, frivilligt bårne infrastruktur, er uudværligt*”

GENOPFIND FORENINGEN

Politikere, kulturlivet og uddannelsesbranchen arbejder, som om fortiden med samlende massemedier og stærke, samlende lokal miljøer vender tilbage. Men den form for offentlighed, hvor befolkningen under ét kan orientere sig, er blevet svagere og svagere gennem de seneste 50 år.

“Jeg er lige kommet hjem fra USA. Her er den offentlige samtale brudt helt sammen. Ingen taler med andre end dem, der mener nøjagtigt det samme, som de selv gør. Jeg tror, vi får de samme tilstande i Danmark, hvis ikke vi udvikler langt, langt stærkere alternativer til især tech-giganternes indflydelse”, siger Clement Kjersgaard.

“*Hvis man gider finde forlængerledningen eller lægge den på plads igen, er man med i fællesskabet*”

Han mener ikke, at vi lykkes med den danske offentlighed i denne tid. Den smuldrer. Men der er måske håb. Som far til en 17-årig ser Clement som mange andre forældre til unge, at de unge er meget bevidste og har en klar fællesskabsfølelse. Men det betyder ikke nødvendigvis, at de vil holde fast i det gamle. Hvis de ældre generationer skal gøre det attraktivt for de unge at holde fast i foreninger, aviser, vælgerforeninger – den gamle infrastruktur for offentlig samtale – så skal medindflydelsen genopfindes.

“En af løsningerne er at indrette foreningslivet anderledes, så den, der ikke gider generalforsamlingerne eller de månedlige møder, føler sig velkommen alligevel. Så der er plads til dem, der kun dukker op på dagen men til gengæld kommer tidligt eller bliver sent. Det kan godt være, at man ikke gider skrive mødereferat, men hvis man gider finde forlængerledningen eller lægge den på plads igen, er man med i fællesskabet. Der er en tendens til at forvente, at alle skal yde det samme, ellers er de tarvelige. Så der skal være flere måder at være aktiv i fællesskabet på”, mener Clement Kjersgaard.

RÆSON LIVE:

Clement Kjersgaards magasin “Ræson” skaber arrangementer, der går i dybden med emner uden at hylde en bestemt opfattelse eller ville fremme bestemte holdninger.

Blandt de faste, årlige begivenheder er:

- Vidensfestival.
- Grundlovsdag med Testrup Højskole.
- Folket og Magten med Rødning Højskole.
- Clements Taffel på Folkemødet Bornholms hovedscene.
- Det nyeste skud på stammen er: Idéernes, visionernes og demokratiets festival (Premiere 28.-29. oktober 2023)

Se mere på [RAESON.DK](https://raeson.dk) og idefestival.dk

Clement Kjersgaard i køkkenet på kontoret i Vartov.

Han mener også, at der skal bruges meget mere energi på at få fat i dem, der er lige ved at gå over dørtærsklen til foreningen men tøver i døren. Er der noget galt med tidspunktet? Stedet? Prisen? Indpakningen?

GENOPFINDELSE OG GENTÆNKNING

Når den offentlige samtale er ved at bryde sammen og demokratiet fungerer på de sociale mediers præmisser, fragmenterer samfundet. Upartiskheden ryger. Den sobre dækning ryger.

“Hvad medie billedet og den demokratiske samtale angår har jeg længe været pessimistisk, og det står til at blive værre, ikke bedre. Men håbet skal man bl.a. finde i foreningerne, for netop arrangementerne er et domæne, tech-giganterne ikke (endnu) kan konkurrere på. Herfra kan den offentlige samtale og i virkeligheden demokratiet genopfindes. Men det skal godt nok gentænkes – og det skal gå stærkt. Der er ingen vej uden om”, siger Clement Kjersgaard.

“En af de ting, jeg frygter, er, at den politiske kamp om klimaet, og det BLIVER en kamp, får karakter af et opgør mellem generationer. Det, foreningslivet kan bidrage med, er jo at samle mennesker om det, der interesserer dem. Ikke om dem, de er. Det er en af hemmelighederne: At man samles på tværs af forskelligheder i kraft af det, man deler en interesse for, også selvom man ikke ser hinanden resten af måneden. Dér skabes ægte fællesskaber”, slutter Clement Kjersgaard. ■

Frivillige bærer kulturlivet:

Hjertet banker i ung som ældre

Af Katrine Møller, redaktør og journalist i Fora

Folkeoplysningen er en del af kulturlivet. Og kulturlivet er de fleste steder helt afhængig af frivillige kræfter med kæmpe kulturhjerter. Frivillige – flest ældre men også flere og flere unge – holder på den måde både hånden under det fælles kulturliv og alle dem, der lever af at fylde kulturens rum. Hvorfor gør de det?

Anna Krogh, 52 år
Sorø Kunstmuseum, Direktør

“Vi kalder vores frivillige for værter. For det er egentlig det, de er. De står især for cafédrift og vagt-opgaven, og vi kunne ikke klare os uden dem. Dels udfører de helt nødvendige opgaver, og dels er de uundværlige ambassadører. Det er primært gennem de frivillige selv, at vi rekrutterer nye frivillige. Og de vagter, de frivillige tager i weekenderne, er faktisk lønnede”, fortæller Anna Krogh fra sit kontor med udsigt ud til udstillingslokalerne på 1. sal.

Den typiske frivillige på Sorø Kunstmuseum er mellem 71 og 80 år, og det, de gerne vil med deres frivillige indsats, er at støtte kunsten og at have adgang til kunsten og kunstnerne. Men de er også pænt gode til at yde service. Anna Krogh mener, at museets score på 10 ud af 10 i forhold til ‘Imødekommenhed’ i den seneste publikumsundersøgelse i høj grad skyldes værterne.

“Jeg betragter faktisk mest de frivillige som ansatte. Og de er et meget præcist barometer på, hvordan vi har det med trivslen generelt i huset. Begynder de frivillige at aflyse vagter, skal jeg sætte ind. Kulturinstitutioner, herunder foreningslivet, har kolossal brug for og glæde af de frivillige”, slutter Anna Krogh.

Sara Røtzler Lind, 26 år
Podcastvært

Sara Røtzler Lind er frivillig podcastvært på ‘Jeg Plejede At Tro På For Evigt’. Podcasten blev til på initiativ af Landsforeningen Liv & Død, men kører nu 100 % på frivillig basis. Der er to grunde til, at hun arbejder frivilligt.

“Jeg mistede min mor som 12-årig, og døden fylder stadig meget i min måde at se og forstå verden på. Jeg er ret nysgerrig på døden. Hvad betyder den for livet? Den anden grund er, at der skal være et rum i samfundet, hvor vi kan tale åbent og offentligt om sorg. Et rum, hvor almindelige mennesker er i centrum og kan folde deres historie ud uden at den historie skal ende med en opbyggelig morale. Død og sorg er rå og hårdt, punktet. Det er vigtigt at få lov at tale om. Men Jeg Plejede At Tro På For Evigt er også en kærligheds-podcast, for vi taler jo om sorgen over at mangle en, vi savner”, siger Sara Røtzler Lind.

For Sara giver frivillighed også en slags ro, fordi man ikke skal gøre sig fortjent til en løn. Samtidig skal man dog være stærk i troen på sig selv som frivillig, og det er man jo langt fra altid. Anerkendelse og respons er derfor en vigtig form for “løn” for frivillige. “Det man laver, skal give mening for en selv og for andre”, mener hun.

Hanne Dideriksen, 73 år
Hashøj Husflidsforening, Formand

“Jeg var del af en gruppe, der brød ud af en anden forening, og kom til at savne både fællesskabet og det at lave noget sammen, mens snakken går. Så i 2003 stiftede tre af os Hashøj Husflid, og vi er nu 10-15 mennesker, der mødes en gang om måneden. Vi nørkler, men de fleste af os kommer nok mest for det sociale. Det sociale er i hvert fald det vigtigste for mig. Strikke kan jeg jo også gøre alene”, siger Hanne Dideriksen, der har været formand alle de 15 år, foreningen har eksisteret.

Grunden til, at Hanne Dideriksen bruger tid som frivillig er, at det er spændende at være med i noget. Det er blevet lidt af en livsstil.

“Vores forening giver trivsel til mennesker, og at være frivillig giver frihed. Ingen er over os, vi bestemmer selv. Bestyrelsen spørger altid på generalforsamlingen, om medlemmerne har nogle ønsker til årets program, og de forslag, der kan lade sig gøre at realisere, gennemfører vi, og det er folk jo glade for”, slår Hanne Dideriksen fast. ■

Kunne din forening tilbyde:

Gå til håndværk

Af Bernhard Trier Frederiksen, sekretariatschef i Fora

Det burde ikke komme bag på særlig mange, at hændernes gerning er så meget i vælten, som det åbenlyst er tilfældet for tiden. Nogle af tidens store udfordringer kalder på håndens arbejde som løsning, og på hverdagsniveau er viden om ikke mindst genbrug og reparationer efterspurgt.

Unge med ondt i livet og med uoverskuelige krav foran sig, finder ro i at arbejde med hænderne. På uddannelsesområdet flokkes politikere og kommentatorer om at finde nye måder at gøre erhvervsuddannelserne attraktive for flere unge, og erhvervslivet gruer for en fremtid, hvor nødvendige jobs ikke kan besættes, fordi der ikke er udlærte at ansætte.

I løbet af foråret var vi mange, der blev glade i sjælen over at høre om en energisk tømrermester i Christiansfeld, som havde åbnet sit værksted, så børn og unge i byen kunne 'gå til tømrer'. Indslaget på landsdækkende TV viste børn, der arbejdede med træ og maskiner, og en ung knægt på vel 12-13 år fortalte stolt, at han nu vidste, hvad et spær er for noget. Han havde selv været med til at lave et. Der er ganske givet mange flere børn og unge over hele landet, der gerne vil gå til håndværk. De vil gerne prøve at have materiale mellem hænderne og skabe noget.

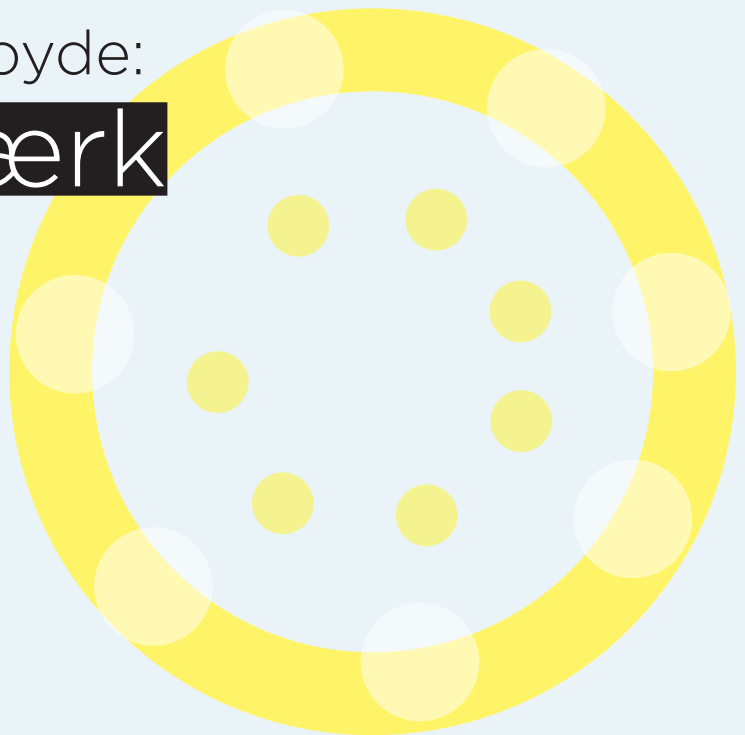
HVAD VIL DE UNGE

Mange unge mennesker er optaget af at eksperimentere med nye måder at være forbruger på. De vil gerne vide mere om genbrug, om at dyrke, tilberede og forfine deres egen mad, kunne høste af de gratis energikilder vind og sol. I det hele taget tilrettelægge deres liv mere bæredygtigt.

Andre børn og unge finder et kærkomment helle ved selve fordybelsen i et konkret materiale – fx ler, træ eller stof. Det giver et pusterum fra krav, som de oplever strømmer imod dem – ikke mindst fra de sociale medier.

Samtidig lyder det ofte fra Foras foreninger, at der mangler unge i foreningerne. Både ved høvlebænkene, ved vævene, ved køkkenbordet eller ved alle mulige andre arbejdsborde og maskiner. De mangler som deltagere i vores aktiviteter.

Men: Hvordan de dog skal få interessen, hvis de ikke får lov og anledning til at prøve det, vi kan tilbyde?

HVAD KAN VI

Men det lige så oplagte spørgsmål er: Hvad skal man gøre som forening? Der hænger ikke svar på træerne, og vi er nødt til at spørge os selv: Hvad kan vi gøre, og hvordan gør vi i vores forening og på vores skole?

Kan vi åbne vores værksted? Kan vi overtale en lokal håndværker til at åbne sit værksted, hvis ikke der er plads i vores eget, eller vi ikke har et? Hvem skal vise ungerne, hvordan de gør, og hvad man kan lave? Kan vi selv gøre det, eller skal vi have fat i nogle andre. Er der nogen, vi kan og vil samarbejde med? Og hvad skal vi bruge, som vi ikke selv har? Er det penge der mangler? Andet?

Selv om det er svære udfordringer, så har vi i foreningerne i hele landet både kompetencerne, værkstederne og materialerne til at kunne spille ind alle de steder, som kalder på håndens arbejde. Som folkeoplysende foreninger og gamle husflidsforeninger kan vi spille os selv på banen og tilbyde aktiviteter målrettet unge, så de får mulighed for at komme i kontakt med forskellige håndværk, lære de kreative processer og opleve, hvad det kan gøre, når man selv skaber noget med hænderne. Mulige aktiviteter, der både kan hjælpe unge i afklaringen af, om de vil noget med hænderne rent uddannelsesmæssigt. Mulige aktiviteter der kan vise de unge et frirum, hvor der er plads og ro til fordybelse i håndværkets kreative processer og som konkret kan anvise vejen til den grønne omstilling.

Tankerne starter hos os selv, i bestyrelsen og i foreningen. Heldigvis kan vi tænke helt frit. Vi har ikke lovet noget til nogen endnu, så en tid endnu kan vi lade tankerne svæve så højt de kan.

Sammen kan vi få håndværkets grundkursus op at flyve, så unge og børn kan gå til håndværk, men tankerne starter hos os selv. ■

Ung, radikal omsorg: Husflid som kunst og kritik

Af Katrine Møller, redaktør og journalist i Fora

Andrea Fjordside Pontoppidan har ingen aner i husflidsbevægelsen. Hun er først og sidst kurator og redaktør og ret sulten efter samfundsforandringer. Men hun og hendes medtænkere er også yngre, moderne fortolkere af husflidsbevægelsens grundtanker, hvis man leder efter tegnene.

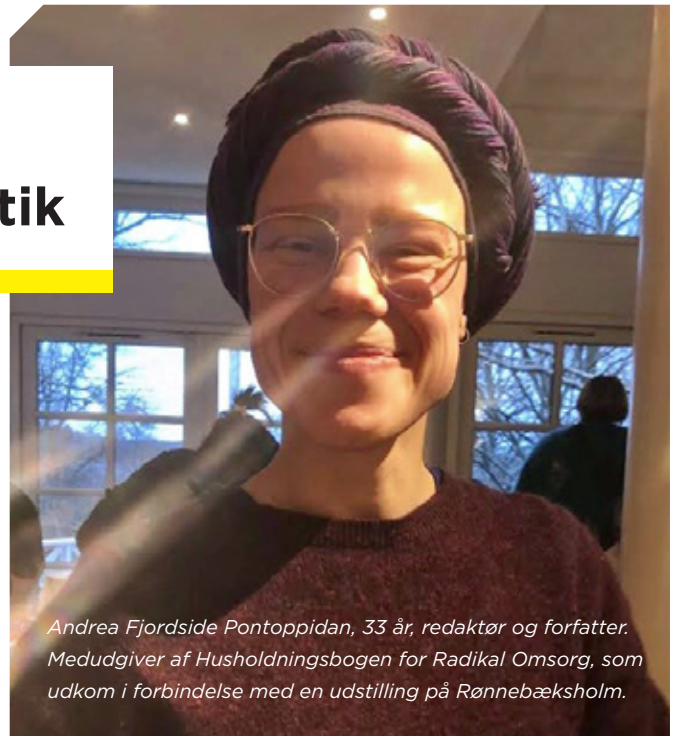
Man kan godt sige, at der løber to spor gennem i den bog, "Husholdningsbogen for Radikal Omsorg", som Andrea Fjordside Pontoppidan står bag sammen med Laboratoriet for Æstetik og Økologi og Ida Bencke. Det ene spor er selvfølgelig omsorgen for Jorden, for den dybe viden, for andre, for en selv og de systemer, man indgår i. Det andet spor er det samfundskritiske. Disse to spor fletter ind på historien om husflidsbevægelsen, der var en reaktion på industrialiseringens fortrængning af håndværket og et ønske om at styrke det menneskelige, det almene. Men Husholdningsbogen Radikal Omsorg er blevet til ad en helt anden vej.

“Den kunstneriske gruppeudstilling, som vi i 2019 var en del af – Soil. Sickness.Society på Rønnebæksholm – omfattede en lille firkant i den store have, som redaktør og forfatter, Shēfufe Tadayoni Heiberg, dyrkede frem efter permakulturens principper. Vi inviterede publikum til at tage del i haven, for vi ønskede, at kunsten ikke bare skulle være noget, man kigger på. Den skal have forbindelse til det levede liv, lidt ligesom i husflidstanken”, siger Andrea Fjordside Pontoppidan.

“Vores generation skal genlære den viden og de praksisser, som generationerne før os havde langt bedre styr på.”

(Fotos fra Husholdningsbogen for Radikal Omsorg)

Andrea Fjordside Pontoppidan, 33 år, redaktør og forfatter. Medudgiver af Husholdningsbogen for Radikal Omsorg, som udkom i forbindelse med en udstilling på Rønnebæksholm.

OMSORG OP AF JORDEN

Kunstnerne blev dog overraskede over, hvor meget arbejde, der ligger i at holde en have.

“Vi havde mange diskussioner om at finde balancen mellem hvile og den kontrol, som vi følte en have krævede, og vi valgte at skrue ret meget ned for kontrollen. Og så sker der det magiske, at kamille og hvidmelet gåsefod tager fuld-standig over. Det er gamle mad- og medicinplanter. De kom bare op af jorden ud af det blå som en kæmpe omsorg til os fra naturen. Vi så virkelig, at vores generation skal genlære den viden og de praksisser, som generationerne før os havde langt bedre styr på”, forklarer Andrea Fjordside Pontoppidan.

OMSORGSKRISEN GIVER BEHOV FOR FORANDRINGER

Medierne fokuserer på det, og for Andrea Fjordside Pontoppidan er der ingen tvivl: “Vi står vitterligt i en omsorgskrise i samfundet i dag. Jeg tror, det skyldes en overfokusering på vareproduktion og en devaluering af det omsorgsarbejde, der er forudsætningen for det hele. Vi er så opsatte på at præstere, men jeg tror, at omsorgen og omsorgsfulde fællesskaber kommer til at spille en langt større rolle i folks liv fremover”, siger hun og fortsætter:

“Vi skal væk fra det her individualiserede samfund, hvor man kæmper for at skille sig ud og være noget særligt og i stedet genfinde det almene. Folk lider jo. Og der skal ikke så voldsomt meget til. I Sverige er der en opblomstring i de traditionelle medborgerhuse, hvor generationerne mødes på tværs og dyrker håndarbejdet, læsegrupper osv. Det mangler vi måske lidt i Danmark, og det kunne være en ide for foreningslivet at fremdyrke det. Meningsfulde fællesskaber, hvor der bliver videregivet håndværksmæssig viden fra de ældre til de unge. Interessen for at bruge hænderne er i stor vækst”, mener Andrea Fjordside Pontoppidan.

NY GRUNDFORTÆLLING OM MENNESKET

Årsagen til omsorgskrisen i samfundet i dag er muligvis den gamle grundfortælling om helten med spyd og sværd, der bekæmper og dræber. Den fortælling har ikke haft en stærk og bredt anerkendt modfortælling.

“Vores måde at fortælle om os selv som art på har betydning.

Også for prioriteringen af omsorg. Vi i Laboratoriet for Æstetik og Økologi er meget inspireret af Bærepose-teorien om Fiktion. Det er et essay skrevet af forfatteren Ursula Le Guin i 1986, som jeg har været med til at oversætte og udgive i 2017. Hun siger, at den gamle fortælling om helten med spyddet er spændende og actionpræget, og derfor let at fortælle, men at vi skal øve os i bærepose-fortællingen, fordi bæreposen faktisk er en langt vigtigere årsag til menneskeartens overlevelse og fremgang”, siger Andrea Fjordside Pontoppidan.

“Interessen for at bruge hænderne er i stor vækst.”

Bæreposen var den opfindelse, der gjorde, at man kunne samle mad eller have hænderne fri til at arbejde med et lille barn anbragt i posen. Hun forsvarer omsorgens vigtighed ved at forklare, hvad økonomi egentlig betyder: Ordet kommer af græsk: Oikos = hus, nemo = forvalte eller fordele. Økonomi betyder derfor dybest set 'at holde hus med'.

“Så når vi taler om produktion som vigtigere end reproduktion og omsorgsarbejde, så udvander vi den egentlige betydning af ordet økonomi. Vi skal sætte meget mere værdi på omsorgsarbejdet og på de konkrete omsorgspraksisser, som fx også finder sted i håndarbejdet, i den kærlige og bevidste omgang med materialer, som vel også forvaltes i Fora-foreningerne”, slutter Andrea Fjordside Pontoppidan. ■

Høj alder mister negativ betydning

Af Katrine Møller, redaktør og journalist i Fora

Man ser det i bybilledet. Ældre kvinder, der bryster sig af det grå hår, og som fylder selvbevidste i gadebilledet. Man ser det i omgangsformerne. Hvor det før var et kompliment at sige, at nogen ser yngre ud, end de er, er det nu nærmest en pinlig bemærkning. Opfattelsen af alder er under forandring.

Det er en relativt ny ting at inddele folk i aldersgrupper og nærmest på astrologisk vis mene, at hvis man har den eller den alder, så er man sådan og sådan, ligesom hvis man er født i februar, så er man nok sådan og sådan.

“I meget gamle dage delte man ikke folk op efter alder. Ofte anede man ikke, hvor gamle folk var. Man fejrede ikke fødselsdage, for alder var helt uinteressant. Alle var en del af landsbyens fællesskab og udførte de opgaver, de kunne. Eneste undtagelse var ungdomsfester, hvor meningen var, at man skulle finde en partner at få børn med. Man boede flere generationer sammen, og man overtog forældrenes roller og arbejde. Hvis der ikke var noget at overtage, blev man som regel tyende hos andre familier. Resten kom på fattiggården, og her boede alle ældre sammen. Først fra begyndelsen af 1900-tallet flytter unge så småt rigtigt hjemmefra, ud af landsbyen, og det sker selvfølgelig samtidig med urbaniseringen og byernes vækst”, forklarer Anne Leonora Blaakilde, der både er kulturforsker på RUC og yogaunderviser med egen praksis.

ALDERSFIKSERING ER LIDT MENINGSLØS

Og så tager aldersfikseringen fart, for tiden gør det vigtigt at være arbejdsdygtig i moderne forstand.

“Hvis du lægger mærke til det, har de såkaldt uproduktive ældre en “dom” efter sig. Alderdom, barndom, ungdom. Voksenalderen har ikke en dom. Vi får nemlig et økonomisk blik på mennesker op gennem 1900-tallet, hvor dem med “dom” bliver regnet for udgiftskrævende. Alle over 65 koster, alle under 18 koster. Det økonomiske blik medfører en diskriminering af gamle og ældre, men det er jo bare en måde at se verden på. For alle voksne arbejder ikke og mange både unge og ældre gør. Men den simple fortælling stresser”, forklarer Anne Leonora Blaakilde.

“Det er en relativt ny ting at inddele folk i aldersgrupper.”

Fikseringen på alder har mange følger. Eksempelvis strukturerer dit CPR-nummer, hvordan samfundet behandler dig som borger. Dine rettigheder afhænger af din alder. Og der er “ungebyrden”, som gør, at de unge i dag skal skynde sig med alting i dag. For slet ikke at tale om “ældrebyrden”, som vi frygter af hensyn til statsbudgettet. Men det er blot en fortælling, et digt næsten. Blandt andet fordi studier viser, at en del ældre arbejder til de dør.

“Alderdommen er meget forskellig fra menneske til menneske. Den afhænger af det liv, man har levet. Nogle glæder sig til at komme på pension. Men især landmænd, kunstnere og selvstændige bliver ved, fordi de selv kan bestemme, om de vil pensioneres. Det kan lønmodtagere ikke på samme måde”, fortæller Anne Leonora Blaakilde, som sagtens kan forestille sig, at det er det samme ønske om stadig at arbejde, der gør, at ældre ofte bliver frivillige i folkeoplysningen, kulturlivet, kirker og godgørende organisationer.

SUNDHED OG NYT SYN PÅ ALDER

Anne Leonora Blaakilde mener, at vi stadig har mange aldersfordomme i Danmark, men at de bliver stadig færre. For det første er ældre generelt set mindre syge end før, og det i sig selv gør, at alderen opleves anderledes både af ældre selv og af yngre. For det andet er der status i at blande generationerne.

“*De såkaldt uproduktive ældre har en “dom” efter sig. Alderdom, barndom, ungdom.*”

“Jeg mener, at den aldersgruppe, der for tiden er mest udsat for negative alders-domme er dem, der er født i 40’erne og op til midt i 60’erne – “Boomerne”. Det ser vi ikke mindst på arbejdsmarkedet, hvor nye undersøgelser viser, at aldersdiskrimineringen er helt grel

for denne gruppe i Danmark. Negative opfattelser af ældre mennesker kendes langt tilbage i tiden, fordi der kan være kamp om at være aldersmæssigt i magtens centrum, så de unge prøver at skubbe de ældre af pinden. Sådan kunne det også være for den unge bonde, der skulle overtage bedriften fra forældrene”, siger Anne Leonora Blaakilde.

Det er smart at bo flere generationer sammen. Det er smart at tage på ferie sammen – bedster, børnebørn og hele kavaleriet. Opdelingen af mennesker i aldersklasser mister så småt mening og betydning. Familier med tætte kontakter på tværs af aldre har høj status. Og det opfattes som dårlig dannelse at tale negativt om at være gammel. Alder er muligvis ved at miste sin betydning. Eller i hvert fald de betydninger, vi i mange år har været mere eller mindre enige om at tillægge aldrene. ■

Anne Leonora Blaakilde,
kulturforsker på RUC
og yogaunderviser med
egen praksis.

USA: Magten og æren bliver ældre og ældre

Ifølge The Atlantic stiger gennemsnitsalderen i USA for dem med magt og ære. USAs nuværende præsident, Joe Biden, er 80 år. Lidt af en vårhare, idet han er yngre end flere af sine politiske kolleger, fx den tidligere “speaker”, Nancy Pelosi.

Fra 1980’erne til de tidlige 00’er udgjorde folk under 45 år hovedparten af ansatte generelt. Sådan er det ikke længere. Generationen født mellem 1946 og 1964 bliver på arbejdsmarkedet længere end generationerne før dem. Topdirektørerne bliver også ældre i USA. I 2001 var de 59,8 år i snit. I 2021 var tallet 64,3.

De mænd, der får hovedroller i spillefilm, er i gennemsnit blevet 12 år ældre. I 2001 var de 38 år, nu er de 50. I 2022 var sommerens store

sanghit den 37 år gamle Running Up That Hill med Kate Bush, der blev kendt igen via serien Stranger Things. Den film, der blev set mest i 2022 i USA, var Top Gun: The Maverick, en opfølger til Top Gun fra 1986. De seneste 10 år er godt halvdelen af alle nye amerikanske spillefilm re-makes af gamle film.

“*Topdirektørerne i USA bliver også ældre. I 2001 var de 59,8 år i snit. I 2021 var tallet 64,3.*”

Så der er liv, magt og forretning i “de gamle” i USA. Men om det er en god udvikling kan diskuteres. The Atlantic taler om en “Boomer Blokade”, hvor de ældre arbejdsdygtige forhindrer de yngre i at komme frem. Og om IT-systemer og algoritmer, der favoriserer det gammelkendte frem for det nye i kunst- og kulturlivet.

Kilde: The Atlantic, 17/04-2023. The Atlantic er en amerikansk avis. ■

Bæredygtig

i Det Gamle Posthus i Kolding

Louise Wulff Andersen, udviklingskonsulent i Fora, rapporterer her fra det seneste møde i Bæredygtighedsnetværket.

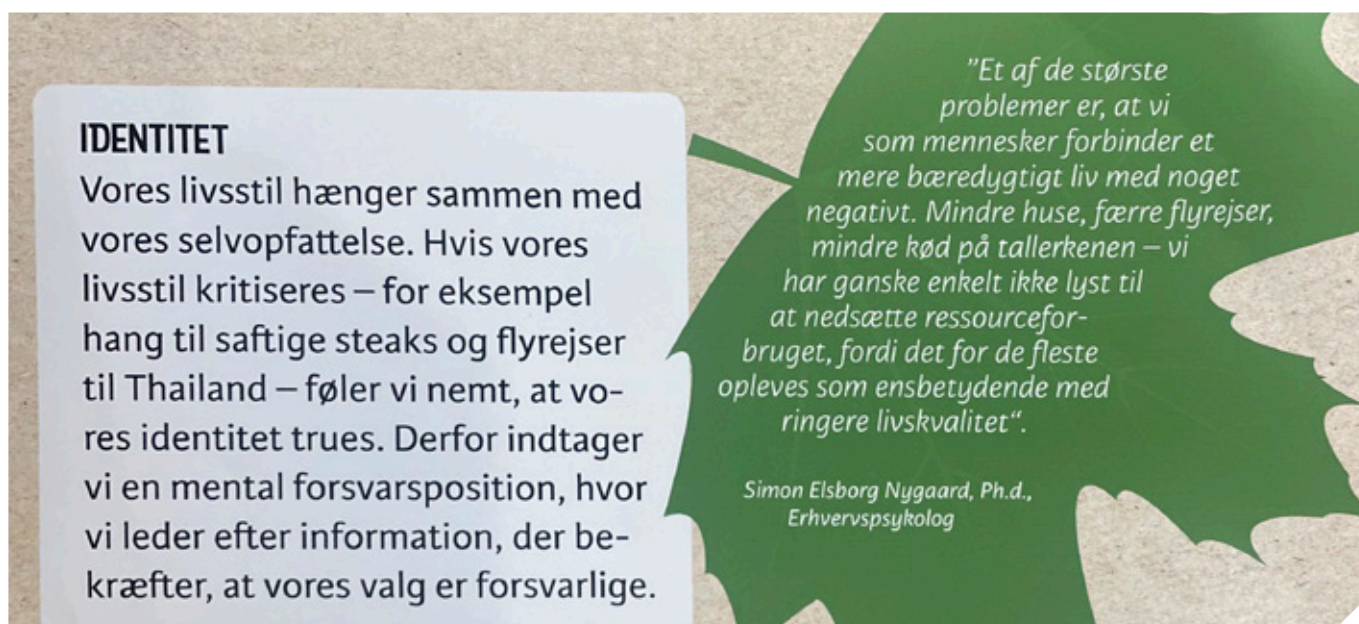
Vi fik besøg af Rikke Winther Revsholm, der er leder af Kultur og Event i Kolding Kommune. Hun holdt oplæg om kommunens bæredygtighedsstrategi og om, hvordan foreningslivet (ca 280 foreninger på Folkeoplysningsområdet) i Kolding prioriterer samarbejde og partnerskaber.

Det satte tankerne i gang hos flere netværksmedlemmer i forhold til deres egne kommuner. Har de en bæredygtighedspolitik, der forpligter dem til at tænke mere bæredygtigt – og hvordan? Er der bestemte puljer at søge, hvis ens forening eller skole vil udvikle projekter eller aktiviteter med fokus på for eksempel grøn omstilling eller verdensmål?

“ Vi prioriterer både at få inspiration udefra og fra netværksmedlemmerne selv ”

Vi var også på besøg i Bæredygtighedshuset, som er Kolding Kommunes knudepunkt for arbejdet med bæredygtighed. Her kan borgere, erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner, foreninger og kommunen dele viden, idéer og inspiration, og sætte gang i små og store initiativer med fokus på bæredygtighed.

Illustration fra Det Gamle Posthus

SKRIV, SÅ ER DU MED

Bæredygtighedsnetværket, der blev startet op i 2022, er et grønt Fora-fællesskab, hvor vi får inspiration udefra, deler erfaringer og søger sparring hos hinanden. Vi mødes cirka fire gange om året, og netværket er altid åbent for nye medlemmer. Skriv til louise@fora.dk for at høre mere.

DET GAMLE POSTHUS

Det gamle Posthus var nøje udvalgt som mødested. Posthusets rustikke rammer skaber et helt særligt fællesskab, hvor socialøkonomiske såvel som kommercielle virksomheder og sociale iværksættere kan samarbejde og lære af hinanden.

ERFARINGSDELING, SPARRING OG AFTALER I KALENDEREN

Når vi bruger en hel dag sammen, prioriterer vi både at få inspiration udefra og fra netværksmedlemmerne selv. Vi afrundede derfor dagen med kaffe, (grønne) kager og inspirationsoplæg af Anne Storck Birkholm-Falshøj og Nis Peter Nissen fra Daghøjskolen Kompetencehuset. Her fik netværket mere at vide om Kompetencehusets projektilgang til finansiering og netværkssamarbejde inden for bæredygtighed.

De forbindelser, der opstår i netværket, er efterhånden også til at tage og føle på. Medlemmerne er nemlig begyndt at aftale besøg hos hinanden udenfor netværksmøderne, hvilket skaber endnu flere muligheder for at lære af og med hinanden. ■

Jeg har ikke sat deadline

Af Katrine Møller,
redaktør og journalist i Fora

Ib Solvang gik på pension som 86-årig fra sin stilling som skoleleder i Kerteminde Husflidsforening. Eller pension og pension. Nu, som 87-årig, leder han stadig træværkstedet og kurset for Ensomme Gamle Mænd, som han startede op for 16 år siden. Han bistår den nye skoleleder, når hun har brug for en kyndig hjælper. Han er også webredaktør. Sommerhøjskole-ansvarlig. Tovholder på diverse. Og suppleant til bestyrelsen.

Ib Solvang holder tale på Landsmøde 2023

På spørgsmålet om, hvorfor han bliver ved og ved med at bevæge sig i folkeoplysningen, kommer svaret prompte:

“Jeg går ikke på pension, fordi det er alt for spændende at være med i foreningslivet. Det hele skal holdes i gang, jo. Og jeg oplever absolut ingen hak i samarbejdet med de yngre kræfter. Vi tænker faktisk ret ens, når det gælder tilrettelæggelsen af selve kursusvirksomheden og de fag, vi tilbyder”, siger Ib Solvang.

De udfordringer, som Kerteminde Husflidsforening står over for i dag mht at rekruttere nye frivillige til bestyrelsen, er nøjagtigt de samme, som da Ib Solvang var ung.

“Yngre mennesker har altid haft nok at se til i det daglige. De har ofte ikke overskud til at drive en forening, når de både skal passe et arbejde og en familie. Sådan har det været alle dage. Det er os modne, der må trække læsset, og det er et smukt læs at trække”, siger han.

TRÆET TRAK HAM IND

Da Ib Solvang var dreng, vidste han præcist, hvad han ville være, når han blev stor: Tømrer. Han var totalt fascineret af træ og af at bearbejde materialet. Han havde eget værksted med høvlebænk og godt værktøj som barn. Han gik til husflid (på dispensation) som 13-årig i Svinninge på Vestsjælland og var frivillig medunderviser. Men så en dag skulle der skiftes tag på forældrenes landboejendoms stuehus.

“Vejret var dårligt, det blæste og regnede, og jeg så, hvor meget tømrerne knoklede deroppe. Jeg ombestemte mig på stedet, lagde en ny plan og blev lærer fra seminarieret”, fortæller Ib Solvang og fortsætter:

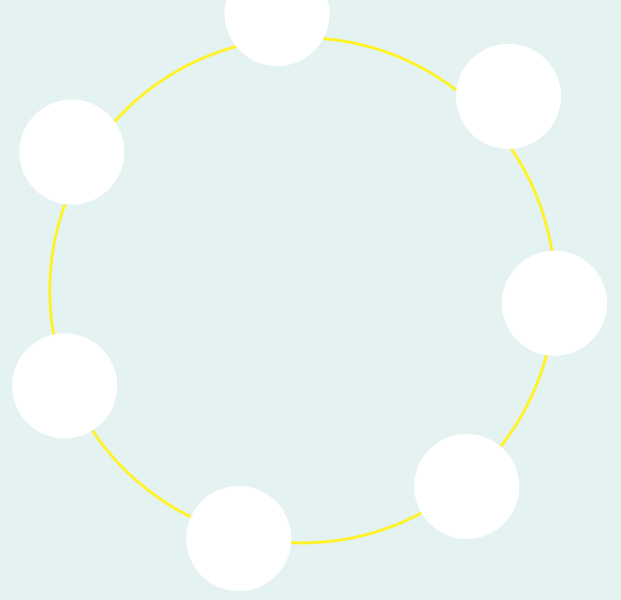
“Jeg underviste i 6 år på en efterskole. Derefter kom jeg til Den danske Husflidshøjskole, der senere blev omdannet til Kerteminde Højskole, og derfra til Dansk Husflidsselskab, hvor jeg var konsulent i 37 år. Men egentlig var det træet, der trak mig ind i husflidsbevægelsen og folkeoplysningen, og træet trækker stadig”, siger Ib Solvang.

“*Vi er meget stærkere og meget mere overlevelseseparate, end vi går og siger*”

STÆRKE FORENINGER

Når Ib Solvang ser ud over det danske foreningslandskab med al sin erfaring i rygsækken, ser han foreninger, der er mindst lige så stærke som dengang, han var konsulent. Den periode, som mange ser tilbage på som folkeoplysningens guldalder.

“Mange holder fantastisk godt ved, og alle er fulgt med op i nutiden. Konkurrencen fra alt muligt andet, man kan gå til, er blevet større og større med årene, så vi er meget stærkere og meget mere overlevelseseparate, end vi går og siger”, slutter Ib Solvang. ■

Alder på de **SOCIALE** MEDIER

Hvem vil ikke gerne vide, hvor de forskellige alders-målgrupper kan nås på de forskellige sociale medier? Her får du en kort gennemgang.

Af Kasper Elkjær, kommunikationskonsulent i Fora

FACEBOOK

Det første sociale medie, Facebook, gjorde for alvor sit indtog i Danmark i slutningen af 00'erne. Hovedparten af Facebooks brugere i dag er derfor 30 år eller ældre. Denne brede aldersgruppe kan selvfølgelig også være på de andre sociale medier. Men de, der begyndte at bruge sociale medier efter at Facebook blev "yt for de unge", vil med al sandsynlighed ikke være at finde her. De er i stedet på de medier, der efterfølgende blev det "smarte" sted at være.

30+

INSTAGRAM

Instagram overtog pladsen som smart fra Facebook i starten af 10'erne. Det er her, man i dag primært finder de 18 til 30-årige. Instagram er et mere visuelt medie end Facebook. Billeder og video fylder det meste, teksten næsten intet, og der er ikke fællesskaber i form af grupper som på Facebook. I stedet er der hashtags (#), som man på Instagram bruger til at blive set og fundet af nogen. # er lidt ligesom emne-indexet på et bibliotek. #havelåge, #hundehvalp, #aftenskole – på den måde.

18-30

TWITTER

Twitter er ikke for alvor slået igennem i Danmark. Det bruges mest af journalister, politikere og meningsdannere. Mange politikere bruger derfor Facebook og de andre sociale medier for at komme i kontakt med større dele af befolkningen. ■

20+

TIKTOK

TikTok kom til omkring 2020 og er det mest tjekkede sociale medie for de helt unge. Det er børnenes sociale medie, men DR's seneste medierapport viser, at op mod 50 % af de 15 til 29-årige nu er på TikTok. Mediet viser helt korte videoer, der er ren underholdning, fx dansevideoer. Senest er mange vestlige myndigheder og virksomheder begyndt at forbyde brugen af TikTok, i et eller andet omfang, fordi app'en indsamler mere data, end den har brug for for at fungere.

5-29

LINKEDIN

LinkedIn handler i høj grad om at netværke og promovere sig selv og sine kompetencer. Det er et medie for karrieremennesker, og aldersgruppen er derfor bred. Fra 20 og opefter.

20+

ANBEFALING

Brug Facebook primært, fordi de fleste potentielle medlemmer og kursister allerede er på Facebook.

Brug Instagram sekundært, fordi Instagram er et mere krævende medie at bruge. Det er meget visuelt, så man skal være god til video og foto.

Ignorer TikTok, LinkedIn og Twitter.

God forretning i de ældre

Få fat i de unge! Få fat i de unge! Ellers overlever I ikke. Sådan lyder budskabet til aftenskoler og foreninger fra flere sider. Men ikke fra reklamebureauet Mensch, som er et af Danmarks mest anerkendte bureauer.

Af Katrine Møller, redaktør og journalist i Fora

Ældre er den aldersgruppe, der er i suverænt størst vækst i Danmark. Det ville derfor umiddelbart virke logisk, hvis virksomheder gjorde sig umage for at skabe produkter og tilbud til netop +60'erne. Men det er der ikke specielt meget fokus på.

De ældre udgør som samlet gruppe en større del af befolkningen. De har højere disponible indkomster og er typisk mere loyale over for mærker og virksomheder. Samtidig er mange ældre forbrugere velinformerede og undersøger mulighederne, før de foretager køb, så de kan være mere tilbøjelige til at vælge produkter af høj kvalitet. Og så har de tid!

“Men desværre er der en tendens til, at vi er meget optaget af, hvordan vi får fat i de unge. Det skyldes selvfølgelig, at de repræsenterer en væsentlig købekraft og ofte er “early adopters” af nye produkter og trends. De har også en længere levetid som kunder. Der ligger dog mindst lige så meget værdi, hvis ikke mere, i at være noget for de ældre”, siger Christina Tønnesen og fortsætter:

“Derfor bør oplevelsesindustrien, kulturlivet og ikke mindst aftenskoler se et kæmpe potentiale i de ældre målgrupper. Aftenskoler giver den ældre målgruppe mulighed for at fortsætte med at lære og udvikle sig. Man kan dyrke sin passion, finde nye hobby'er og endelig få lært italiensk. Og samtidig bliver man forbundet med mennesker, som man allerede deler interesse med, og det er fuldstændig afgørende for trivsel og livskvalitet.”

MEN STØV BRANDET AF

Set gennem reklameprismen er potentialet i Fora-medlemmernes aktiviteter derfor stort. Folkeoplysningens værdierne er moderne igen. Det samme er interessen for det konkrete og for at mødes fysisk. Men det hele skal genopdages.

“Markedet kunne ikke være mere klar til aftenskolerne. Jeg oplever, at der igen bliver større og større nysgerrighed efter forskellige former for håndarbejde, skønt nørderi og aktiviteter i naturen. For vi vil gerne fylde livet med andet end digitale oplevelser. Noget som giver os fordybelsen tilbage, siger Christina Tønnesen.

Men det kommer ikke af sig selv. Aftenskolerne har behov for at revitalisere sit brand, og at øge bevidstheden om aftenskolernes eksistens og den rolle, de spiller i samfundet.

“Man tænker jo lidt karikeret, at aftenskoler er noget med pileflet og

batikkurser. Men det er jo ikke engang den halve sandhed. Aftenskolerne bør positionere sig som en destination for livslang læring, og appellere til både yngre, børnefamilier og ældre målgrupper. Alle kan lære og udvikle sig på forskellige stadier i livet, og det bør aftenskolerne afspejle i deres tilbud”, siger Christina Tønnesen.

batikkurser. Men det er jo ikke engang den halve sandhed. Aftenskolerne bør positionere sig som en destination for livslang læring, og appellere til både yngre, børnefamilier og ældre målgrupper. Alle kan lære og udvikle sig på forskellige stadier i livet, og det bør aftenskolerne afspejle i deres tilbud”, siger Christina Tønnesen.

60-20-20 FORMLEN

Pointen er at have en segmenteret tilgang og udvikle målrettede tilbud på de forskellige målgruppers præmisser. Det kunne fx være, at 60% af tilbuddene henvender sig til den ældre målgruppe i dagtimerne, hvor netop de har tid. 20% af tilbuddene henvender sig til børnefamilierne i weekenden. De er typisk tidligt oppe, så man skal måske starte allerede kl. 9.00. 20% af tilbuddene kunne henvende sig til de unge, som typisk ikke har lyst til at forpligte sig til meget lange forløb men mere søger det eksperimenterende, hurtige og intensive.

“Aftenskole-brandet bør konstant se sig selv udefra og spørge: Er vi svaret på det, der bliver spurgt efter? Og så løbende tilpasser sine tilbud efter det. Aftenskolerne spiller en værdifuld rolle i at styrke menneskers fællesskaber gennem læring og kreativitet og giver os mulighed for at fortsætte med at udforske, vokse og nyde en meningsfuld tilværelse. Det har vi brug for mere af”, afslutter Christina Tønnesen.

FLERE RÅD FRA MENSCH

- Hold fast i jeres kataloger, hvor I kuraterer de bedste tilbud indenfor læring og kreativitet. I bør udkomme i både fysisk og digital form. Hvis ikke I kommer i postkassen, så bliver det endnu svære at finde jer.
- Vær glad for jeres kernekunder. Jagt ikke ubetinget de unge.
- Skab større synlighed og kendskab til jeres tilbud.
- Hold fast i de klassiske aftenskoledyder, men iscenesæt dem i en ny kontekst.
- Dyrk mangfoldigheden i Fora. Det er en kæmpe styrke.

LANDSMØDE 2023 - GODT IGANG IGEN:

Det sagde oplægsholderne

Af Katrine Møller, redaktør og journalist i Fora

Johan Galster, We Do Democracy: Sådan får vi flere med i demokratiet

Johan Galster kommer fra konsulenthuset We Do Democracy, som hjælper offentlige og private organisationer med at inddrage borgere og interessenter i deltagelsesdrevne beslutningsprocesser. Han gik på scenen lige efter formandens velkomst på landsmødet tidligt lørdag eftermiddag.

“Min største bekymring for alle, der lever og virker i demokratiske lande og organisationer, er, at vi tager systemet for givet. For: Når iskapper kan smelte, kan demokratier også. Vil vi beholde demokratiet som styreform, også i foreningslivet, skal vi derfor være meget bevidste om, hvordan vi skaber nye anledninger til at få flere med, og hvordan dem, der er med, får mere reel indflydelse”, slår Johan Galster fast.

I ER EN DEMOKRATIMUSKEL

Udfordringen er at få skabt en bredere deltagelse i demokratiet. “I en tid med mistillid til politikere, ekkokamre, falske nyheder og populisme, er vi nødt til at gentænke de demokratiske formater: Udse jer nogen i stedet for at vente på, at folk nok melder sig af sig selv, hvis I bare indkalder til generalforsamling eller møde. Og rotér på rollerne. Lodtrækning og rotation var faktisk metoder, man drev demokrati med i det gamle Athen”, sagde Johan Galster.

En ide fra salen lød på at invitere 10 unge medlemmer ind, for at diskutere nye kursustyper og nye måder at være forening på. Og så måske lige få rekrutteret en ny frivillig på bagkanten. Den ide fik ros af Johan Galster:

“I er jo en kæmpe demokratimuskel. I har den perfekte demokratiske infrastruktur til at få flere med. Men måske er tiden inde til også at overveje, om det stadig er oplysning fra “De Store Lys” til os andre, der er hovedopgaven. Jeg tror, at inddragelse af og fokus på det almindelige hverdagsliv bliver mere aktuelt og vigtigt fremover”.

GRØN OMSTILLING ER EN GAVE

Johan Galster mener nemlig, at den grønne omstilling omsat i det almindelige hverdagslivs kontekst er en oplagt mulighed for aftenskoler og aktivitetsforeninger. Han anbefaler, at man igen lader sig inspirere af de mange nye demokratiske eksperimenter i resten af verden og genbesøger de klassiske atheneres metoder. Demokratiet

i Athen var langt fra perfekt. Fx var det kun mænd over en vis alder med en vis rigdom, der fik lov at deltage i demokratiet, men de lagde vægt på, at demokratiet var en forudsætning for brede løsninger, som alle kunne handle på, fordi de selv var med i samtalen.

“Vi må blive bedre til at føre de demokratiske samtaler. For den grønne omstilling kræver, at vi handler sammen i stedet for kun at snakke sammen. Jeg spår, at selve dét at handle – ikke kun dét at oplyse – bliver det nye dannelsesbegreb. Og skal vi blive i stand til at handle, skal vi også blive bedre til at konkludere. Ikke kun til at snakke”, sluttede Johan Galster. ■

Johans Galster på Landsmødet 2023 i Svendborg

Liselotte Lyngsø, fremtidsforsker: Sådan bliver fremtiden

Liselotte Lyngsø fra Future Navigator lærte Landsmødet en ny tilgang til ideer, der måske lyder pænt skæve, lige når man hører dem. Man siger: "Interessant. Spændende." Og så holder man sig åben for ideen et stykke tid. Venter med at konkludere.

"Man kan ikke skabe fremtiden alene. Man kan heller ikke se den alene. Vil man forberede sig på fremtiden, må man gøre det sammen med andre. Og disse andre må man lytte til. Først derefter er man klædt på til at skære støj væk og gennemføre transformationer i den del af virkeligheden, man opererer i", forklarer Liselotte Lyngsø.

LANDSMØDET FORUDSER FREMTIDEN

For at prøve kræfter med at se ind i fremtiden downloadede alle til landsmødet en app, gik i grupper og vægtede app'ens mange udsagn om trends, der vil få betydning for folkeoplysningen i fremtiden. De tre topscorere blev: 1. Kunstig intelligens får afgørende betydning for tilrettelæggelsen af fremtidens folkeoplysning. Det mente 27 %. 2. Ensomhed og dårlig mental trivsel bliver et kæmpe område for folkeoplysningen at tilbyde løsninger på. Det mente 19 %. 3. Pop-up events – herunder kurser på klippekort – bliver fremtidens undervisningsformat, mente 19 %.

“ I skal blive det sted, som folk kan stole på og henvende sig til, når livet bliver svært. ”

LISELOTTE LYNGSØ FORUDSER FREMTIDEN

Når Liselotte Lyngsø ser ind i fremtiden, ser hun to mega-trends, der kommer til at ændre samfundet og dermed også Folkeoplysningen.

Den ene er Præcisionssamfundet. Den anden er Samfundshacker-rollen.

"Med stadigt mere forfinet datakraft og kunstig intelligens, får vi utroligt præcise og helt individuelt skræddersyede løsninger på snart

Liselotte Lyngsø på Landsmødet 2023 i Svendborg

sagt alt i fremtiden. Det bliver en udfordring for jer. Man vil kunne måle sig til, præcis hvornår en banan skal plukkes, hvornår man kan blive gravid, og hvordan man kan deles optimalt om ting, der alligevel bare står ubrugte hen det meste af døgnen. Det bliver svært at omstille jeres organisationer til det niveau af individualitet, men det er samtidig en gylden mulighed", mener Liselotte Lyngsø.

I forhold til den anden mega-trend, Samfundshacker-rollen, ser Liselotte Lyngsø det samme men fra en anden vinkel.

"Så mange mennesker falder ned gennem mellemrummene i samfundets siloer. I skal blive det sted, som folk kan stole på og henvende sig til, når livet bliver svært. Og I skal være dem, der ved, hvad der er op og ned med sandheden. Det skal være hos jer, man kan lære at gennemskue fake news. Frem for alt skal I have fat i de nye generationer", sagde Liselotte Lyngsø.

Hun mindede også landsmødet om, at ingen ønsker at bede om hjælp.

"Det er kæmpe tabu at sige, at man har brug for hjælp eller er ensom. Men vi ved, at relationer er det allervigtigste for menneskets trivsel, så I må være dem, der rækker ud. Gør jer synlige. Vær opsøgende", sluttede hun. Interessant! Spændende! ■

CHAT-GPT OM FOLKEOPLYSNINGEN

Liselotte Lyngsø har bedt ChatGPT om at forklare, hvad folkeoplysning er. Her er, hvad den kunstige intelligens siger:

Det bedste ved folkeoplysning er:

- Personlig udvikling
- Social samhørighed
- Samfundsmæssig indflydelse

Det værste ved folkeoplysning er:

- Bias og misinformation
- Begrænset effektivitet
- Ujævn tilgængelighed

Årets Ildsæl: KAREN MAIGAARD

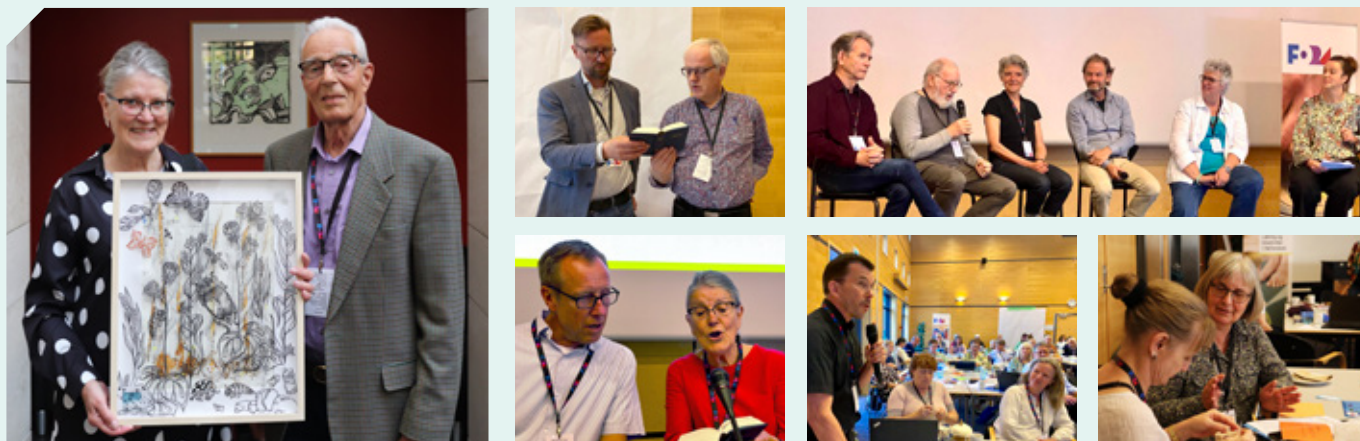
Omgivet af de nominerede, landsmødets øvrige deltagere og champagneglas fyldt med kølende, pink rabarberpunch påbegyndte Ib Solvang fra Prsudvalget sin kåringstale. Venligt konstaterende og med mildt poker face fremhævede Ib de nomineredes mange kvaliteter. Da vinderen blev afsløret, var hun den mest overraskede i rummet:

“Jeg er da meget, meget beæret over at blive nomineret. Men der er så mange andre, der fortjener denne pris, så det kommer virkelig bag på mig, at jeg vinder i år. Men tak. Mange, mange tak”, sagde Karen Maigaard, landsformand for Fora og nu også Årets Ildsæl 2023, i sin takketale.

De nominerede var: Flemming Christensen, Holbo Herreds Væverforening. John Klinkby, Foreningen Håndværkernes Hus, Hjørring. Karen Maigaard, Landsformand i Fora. Karen Elise Pedersen, Verninge Husflids bestyrelse. Krista Gerken, Kolding Husflidsforening. Lotte Dalgaard, underviser og medlem af Laugets Vævekursers forretningsudvalg.

Prsudvalget: Ib Solvang, Mona Schreiber, Søren Meldgaard.

Sekretær: Henriette Corvinus. ■

Fra klappevalg til kampvalg

Medlemmerne kiggede indad på Foras organisering på årets landsmøde. Bestyrelsen har nemlig gennem det seneste år diskuteret, hvordan man kan langtids- og fremtidssikre organiseringen i Fora.

Af Henriette Corvinus, foreningskonsulent og medarbejderrepræsentant i Foras bestyrelse

Er bestyrelsen for stor, føler foreningerne sig repræsenteret? Og oplever de at have reel indflydelse på Fora? De seneste år har der været klappevalg fremfor kampvalg til bestyrelsen. Hvordan kan det blive mere attraktivt at søge indflydelse og stille op til bestyrelsen. På landsmødet kastede formand Karen Maigaard spørgsmålene op og bad medlemmer om flere perspektiver på emnet. Landsmødedeltagerne lod sig derfor kaste ud i en samtaleproces, hvor de svarede på tre spørgsmål om indflydelse, repræsentation og hvad deres bedste undskyldning er for ikke at stille op til valg til bestyrelsen.

Snakkelysten var stor, da medlemmerne i 3-mandsgrupper diskuterede: Hvad er vigtigt for, at du oplever, at din forening har indfly-

delse på Fora som oplysningsforbund? Og hvordan kan det – formelt eller uformelt – styrkes i fremtiden? Hvad er vigtigt for dig i den formelle sammensætning af Foras bestyrelse? Hvornår føler du dig repræsenteret? Hvad er din bedste undskyldning for ikke at stille op til bestyrelsen i Fora? Og er det eventuelt noget, der kan gøres noget ved?

Efter hvert spørgsmål fik deltagerne tid til at skrive egne pointer ned på post-its, som blev hængt op i salen. Alle input samles sammen til bestyrelsens videre arbejde med at kigge på, hvordan en fremtidssikret organisering af Fora kan se ud. ■

Stort & småt

Fora sommerlukker

Sekretariatet holder sommerferielukket hele juli måned. Dog er SPN/ASA-supporten åben på nedsat blus.

Rigtig god sommer!

Pressenyt, 1: De unge vil til Saltum

Anni Studsgaard, formand for Saltum Husflidsskole i Nordjylland, er i Nordjyske Stiftstidende citeret for at sige, at skolen får flere unge mennesker på deres kurser for tiden. Skolen, der i år kan fejre 100-års jubilæum, har ellers tvivlet på den fortsatte eksistens. MEN. Anni siger til avisen:

“Vi har nu ofte ventelister til kurserne, og folk kommer langvejs fra. På trædrejekurset er der nogle fra Hirtshals og på den anden side af Brovst”.

De har fået penge

Tre Fora-medlemmer har fået penge fra DFS's udviklingspulje og Kulturministeriets udviklingspulje.

- Daghøjskolen Sydvestjylland får 75.337 kr til projektet Verdensmålsudfordringer på Havnen
- Fora Hvidovre får 150.000 kr til Projekt Grøn Platform
- Kursustrappen Frederiksberg I/S får 52.000 kr til at udvikle livsmestringsforløb til udsatte unge.

LYT: Vifo's Podcast

Vifo er Folkeoplysningens Videnscenter. Troels Rasmussen er Vifo's direktør. Han interviewer mennesker i og omkring folkeoplysningen i Vifo's podcast.

Du finder den på Soundcloud, Spotify eller Apple Podcast.

Nordic Craft Week 2023

Nordic Craft Week kører løs på Facebook 2.-9. september. Emnet er: Hør – Den nordiske silke.

Program:

- Lørdag d. 2/9: Fælles præsentation af organisationerne i Nordic Handicraft Association og årets emne
- Søndag d. 3/9: Sverige
- Mandag d. 4/9: Finland
- Tirsdag d. 5/9: Estland
- Onsdag d. 6/9: Island
- Torsdag d. 7/9: Norge
- Fredag d. 8/9: Danmark/Fora – Se filmen fra Hørvævs-museet om, hvordan man væver i hør
- Lørdag d. 9/9: Opsummering af opslag i løbet af ugen.

Pressenyt, 2: Fokus Folkeoplysning i Mandag Morgen

Under overskriften “Livtag med velfærdsstatens dårlige samvittighed” stiller mediet Mandag Morgen skarpt på de udfordringer, som velfærdsstaten ikke løser godt nok i forhold til udsatte borgere.

Reformkommissionens formand, Nina Schmidt, citeres for at sige: “Ude omkring i Danmark foregår der en masse ting, som viser, at virksomheder og civilsamfundets organisationer kan flytte nogle ting”.

Et af de steder, der flytter noget i forhold til udsatte, og som bliver fremhævet i Mandag Morgens artikel er Fokus Folkeoplysnings projekt “Små jobs med mening”. Projektet har kørt siden 2019 i partnerskab med Ålborg Kommune og har skaffet 418 borgere et job. Med et antal timer, der passer den enkelte. Og med rigtige lønsedler.

Se mere på smaaajobmedmening.dk

Skal du med?

Grundlæggende lederkursus:

11.-12. august, tidspunkt følger

Sted: Hotel- og Konferencestedet Fjeldstedskov, Store Landevej 92, 5592 Ejby

Bæredygtighedsnetværk:

16. september, kl. 10-16, sted følger

KLUMME

P-ordet: Jeg GLÆDER mig til at blive frivillig selv

Af Hanne Lundgren Nielsen, Kunstnerisk Leder i Augustiana Kunsthall

Uden helt at røbe min alder, kan jeg sige, at jeg er født før månelandingen og efter mordet på Kennedy. Stadig aktiv på arbejdsmarked og med meget jeg gerne vil nå. Men rundt om hjørnet venter den tredje alder, hvor p-ordet pludselige står øverst på CVet. Det må godt vare nogen tid endnu, men hvor jeg før har frygtet pensionisttilværelsen, er der begyndt at indtræde en mere positiv opfattelse af livsfasen på den anden side af det pulserende arbejdsliv. Den bevidsthed er vokset frem i mit møde med de frivillige, som jeg arbejder sammen med i mit professionelle virke som leder af kunsthallen Augustiana på Als i Sønderjylland. Det vil ikke være forkert at kalde dem gamle, men de er også alt muligt andet. De er mænd – og flest kvinder. Veluddannede, erfarne, kompetente, ressourcerstærke, kulturinteresserede, videbegærlige og velorienterede.

Det er travle og energiske mennesker, som ikke er fedtede med sig selv. De er ofte aktive i mange forskellige sammenhænge. Ikke nok med, at de yder en kæmpe indsats som frivillige. De rejser ofte, drager land og rige rundt på familiebesøg, passer børnebørn, er vigtige omsorgspersoner, hjælper venner og bekendte og er storforbrugere af kulturoplevelser. Og så er de ganske repræsentative for den hær af kulturinteresserede, som i høj grad bidrager til at holde gang i det danske kunst- og kulturliv.

“ Frivillige er travle og energiske mennesker, som ikke er fedtede med sig selv. ”

Når man spørger, hvorfor de har lyst til at være frivillige, er svaret, at det simpelthen interesserer dem. Hos os har de ofte – inden de startede som frivillige – været blandt vores kunstinteresserede gæster. De har jævnligt besøgt kunsthallen, men vil gerne tættere på kunsten og kunstnerne. De vil gerne blive bedre til at forstå den helt nye kunst,

de vil gerne møde kunstnerne, men fremfor alt vil de gerne dele deres begejstring og interesse med andre. Kunsthallen er beliggende i et hjørne af Danmark, hvor der er langt til lignende tilbud, men hvor der også kan være ganske

langt mellem dem, der synes at professionel og eksperimenterende kunst er vigtig. De frivillige synes netop det. Og de er bevidste om, at skal sådan en institution fortsat være en del af områdets alsidige kulturudbud, og på sigt blive et kulturelt fyrtårn, så skal nogen bakke op om stedet.

“Med lønarbejdet får vi noget at leve af, men med det frivillige arbejde får vi noget at leve for. Det giver identitet og mening i livet, og ikke mindst gør det vores fællesskaber værdifulde”. Kloge ord fra Preben Astrup i bogen 'Frivillighed' udgivet i 2018. Arbejdslivet er heldigvis for de fleste også menings- og identitetsgivende, men når det ophører, er det nærliggende at bruge sin erfaringer og energi på en sag eller et område, som er meningsgivende for den enkelte, men også for andre. Det glæder jeg mig til. ■